

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Att.:

Deres ref.: 2011/02036

Vår ref.: 1461-3226/

Oslo, 27. september 2011

HØRING OM ENDRINGER I ÅNDSVERKSLOVEN

Vi viser til høringsbrev datert 19.mai d.å. vedrørende endringer i åndsverksloven – tiltak mot ulovlig fildeling og andre krenkelser av opphavsrett m.m. på internett.

Det er åpenbart at opphavsretter krenkes i stort omfang, og at det har vist seg vanskelig å ha en effektiv håndheving av rettigheter ved krenkelser på nett. Departementet skriver at for å løse problemene med den ulovlige distribusjonen, er det helt avgjørende at det utvikles attraktive og lovlige tjenester, og at disse må kunne konkurrere med de ulovlige tjenestene når det gjelder brukervennlighet. Medievanene endrer seg, og våre medlemmer jobber kontinuerlig med nye produkter og forretningsmodeller som vil være avgjørende for inntjening og for muligheten til å produsere innhold. Det finnes en rekke netjtjenester som er basert på å tilby andres innhold i en eller annen form. For våre medlemmer kan det være vanskelig å konkurrere med tjenester som ikke selv har utgifter til innholdsproduksjon, eller som i vesentlig grad baseres på at andre produserer innhold. Det er derfor viktig med et regelverk som gir innholdsleverandørene kontroll over innholdet og mulighet til å håndheve sine rettigheter på en praktisk måte

Registrering av IP-adresser og tilgang til abonnentens identitet

Mediebedriftenes Landsforening (MBL) er positiv til departementets forslag om endringer i forbindelse med registrering og annen behandling av IP-adresser mv. og tilgang til abonnentens identitet. Forslagene er etter vårt syn en oppfølging og klargjøring av gjeldende praksis.

Når det gjelder hvem som skal kunne foreta registrering, ber vi om at dette ikke begrenses til kun å gjelde ”rettighetshaver”. For mange rettighetshavere vil det være u hensiktsmessig og lite praktisk å foreta slik registrering selv. Vi ber derfor om at bestemmelsen utvides til også å omfatte andres registrering og annen behandling av IP-adresser på vegne av rettighetshavere. En slik endring vil samsvare med ordningen i den svenske lovgivningen.

MBL støtter departementets forslag om at rettighetshavere skal kunne oppbevare opplysninger i forbindelse med gjennomføring av rettslige prosesser. Vi vil imidlertid peke på at det samme må

gjelde der man velger andre fremgangsmåter for å hindre de rettstridige handlingene. For eksempel ved utsendelse av brev med krav om at krenkelsene må opphøre. Også slike brev, og grunnlaget for dem må kunne oppbevares. Både for å avdekke om det begås nye krenkelser men også for å kunne dokumentere krenkelsene dersom det blir nødvendig med rettslig behandling.

Departementet foreslår at rettighetshaveren skal dekke de kostnader som påløper i forbindelse med utleveringen, samtidig foreslås det en prosess som innebærer at kravet først skal vurderes av Post- og teletilsynet før domstolsbehandling. For at rettighetshaver skal kunne ivareta sine rettigheter gjennom dette systemet, vil det være av avgjørende betydning at prosessen ikke er unødvendig komplisert og ressurskrevende. Samtidig mener vi det er viktig med en grundig behandling i slike saker. Vi støtter derfor forslaget om prosedyre, jf utkast til ny § 56b, men ber departementet klargjøre hvilke konkrete kostnader rettighetshaver kan pålegges å dekke i forbindelse med utleveringen.

Når det gjelder varsling av abonnenten er det mulig at en måned er nok tid for rettighetshaveren for å sikre bevis i mange saker. På den annen side kan det, særlig i større saker, være nødvendig med mer tid. Departementet bes derfor om å enten innføre en lengre frist, alternativt at det åpnes for at retten i det enkelte tilfellet kan utvide normalfristen.

Tiltak rettet mot nettsted hvor opphavsrett krenkes

Departementet foreslår en ordning der internettilbydere som *overfører, gir tilgang til eller lagrer innhold* kan pålegges å hindre tilgang til nettsted der det *i stort omfang* gjøres tilgjengelig materiale som *åpenbart krenker* opphavsrett eller andre rettigheter etter åndsverksloven.

Forslaget innebærer slik vi leser det, at rettighetshaver som begjærer pålegg må sannsynliggjøre at det eksisterer slike rettigheter som vedkommende er innehaver av. Tilbyderen kan pålegges å hindre tilgang uavhengig av dennes subjektive forhold, dvs uavhengig av om tilbyderen kan klandres eller var klar over nettstedets innhold. Det skal foretas en konkret skjønnsmessig vurdering og en avveining av interessene. Her står forholdsmessigheten av tiltaket sentralt. Departementet skriver i høringsnotatet at det ikke kan pålegges blokkering i tilfeller der dette vil ramme lovlig tilgjengeliggjort materiale på en måte som kommer i konflikt med Grunnlovens § 100.

MBL støtter forslag om innføring av tiltak rettet mot nettsted der opphavsrett krenkes. De foreslåtte tiltakene er etter vårt syn av en så inngripende karakter at vi ut fra hensynet til ytringsfriheten mener at dette bør av domstolene og ikke av Medietilsynet. Vi er enige med departementet i at det er viktig at det foretas en reell vurdering om et tiltak mot nettsted vil være i strid med ytringsfriheten, der nettstedet også inneholder lovlig tilgjengeliggjort materiale. Samtidig vil dette kunne føre til at nettsteder bevisst "fyller opp" med lovlig materiale nettopp for å hindre at tilgangen til det ulovlige materialet blir sperret. Det er derfor viktig at det foretas en reell avveining, og vi ber departementet vurdere om hensynet til ytringsfriheten bør nevnes konkret i § 56c. Videre ber vi om at det presiseres at det også åpnes for sperring av enkeltsider, deler av sider eller enkeltfunksjoner der dette er teknisk mulig. På den måten kan rettighetshavers interesser ivaretas samtidig som nettstedet fortsatt kan publisere sitt lovlige innhold.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan tilgang skal hindres vil blokkering være et mindre inngripende tiltak enn sletting. Etter vårt syn bør blokkering av hele eller deler av innholdet være hovedregelen.

Vi forstår departementets forslag som at det er nøytralt mht hva slags teknologi nettstedet og dets besøkende bruker i forbindelse med krenkelsene, og ber om at departementet klargjør dette.

Departementet foreslår videre at nettstedet skal angis som part, varsles og gis anledning til å uttale seg i saken. Dersom vedkommendes identitet er ukjent, skal det være tilstrekkelig at den som er registrert som ansvarlig for domenet i WHOIS-basen gis anledning til å uttale seg. MBL er enig i at det bør kreves varsel, men minner om at det finnes mulighet for å anonymisere informasjonen i WHOIS-basen. I slike tilfeller må det være mulig å gjøre unntak fra kravet om varsling.

Varselbrev

Departementet foreslår ikke, men ber om høringsinstansenes syn på tiltak i form av varselbrev. Sett i lys av at departementet foreslår strenge rammer og ressurskrevende prosesser for tilgang til identitet, og for når det kan foretas blokkering/sletting bør man etter vårt syn vurdere en løsning med varselbrev. Varselbrev gjør det mulig å nå berørte abonnenter på et tidlig tidspunkt og det vil kunne løse en rekke saker med en mindre kostnadskrevende prosess. Dette er særlig viktig for mindre og sårbare rettighetshavere. For abonnentene vil fordelene være at de gis en mulighet til å rydde opp uten at identiteten avsløres, og uten at konflikten rettsliggjøres. Det er heller ikke nødvendigvis abonnenten selv som foretar krenkelsene, det kan være andre i husstanden, eller utenforstående dersom abonnenten har et åpent trådløst nett. I slike tilfeller kan et varselbrev føre til at abonnenten foretar endringer som stanser krenkelsene. Varselbrev vil etter vårt syn også kunne være et viktig virkemiddel der andre tiltak ikke er egnet. For eksempel fordi vilkårene om at en vesentlig del av innholdet må være ulovlig ikke er oppfylt, eller dersom krenkelsene skjer direkte fra en bruker til en annen bruker uten å involvere et nettsted. Vi ber departementet vurdere å innføre en varslingsordning tilsvarende det som er foreslått av det danske utvalget og Kulturministeriet. Varsling til rettighetshaver ved tredje gangs krenkelse gir en reell mulighet til å reagere overfor abonnenter som ignorerer informasjonsbrev. Vi minner om at det danske forslaget innebærer en kostnadsdeling mellom rettighetshavere og ISP'en.

Vennlig hilsen
MEDIEBEDRIFTENES LANDSFORENING

Randi Øgrey
Adm.dir.